

ÚJÉVI PÁSZTORLEVÉL

Szeretett Híveim, Lelkészársaim, Ünneplő Gyülekezet!

Eszteendőfordulóhoz érkezünk ismét. Gondolataink végigsuhannak az elmúlt éven. Volt benne aggodalom és remény, bánat és öröm, kudarc és siker. Mindent hálás szívvel köszönünk Istenünknek

Az Újév-napja nem különb sok más napnál, amelyeket magunk mögött hagytunk, de mégis más, hiszen nyugtalanító és bizakodó-reménykedő gondolatokkal tölti meg lelkünket. Egy vajúdo társadalom minden bizonytalansága, egy leromlott gazdasági helyzet minden terhe és nyomorúsága nehezedik reánk. Félelmes kilátások árnyékolják be egyéni és családi életünket, egyházunk és népünk sorsát, jövőjét.

Mit várhatunk az új esztendőtol? Hoz-e életünk egére egy kis világosságot, annyi csalódás után egy kevés örömet? Hoz-e az elvakult gyűlölködés és megrendült erkölcs helyébe megértő szeretetet, értékeink megújuló tiszteletét? Egyházunk eleget tud-e tenni hivatásának: munkálni a jézusi ember lelkiségét, a jóságot, igazságot és békességet? Képes lesz-e népünk betölteni történelmi küldetését, s megtalálja-e boldogulásának lehetőségeit? Csoda-e, ha a nekünk feszülő kihívások láttán a félelem szorítja össze szívünket s homályosítja el a jövőt kutató tekintetünket?

De íme, egyszerre szétfoszlik a csüggedés köde, s évezredek mélységéből szíven talál a zsoltáros vallomása, mint ez Újév üzenete: „Istenben bízom, nem félek” (Zsolt 56,12). Mert a jövő Istennél van. Ő tartja kezében ezt a világot és szabja meg életünk célját és rendeltetését. Az új esztendő is az ő atyai kezében van.

Ezért itt és most hívó unitáriusnak lenni annyit jelent, mint rábízni a magunk és mieink sorsát életünk örök Urára, az Istenre. Ugyanakkor szabadakarral választani a sokféle lehetőség közül, de mindig azt, amire Isten vezet el, amit lelkiismeretünkben, mint az Ő akaratát tudjuk elfogadni és vállalni.

Akik Istenben bíznak, azok félelem nélkül, nem túlzott derülátással, de feltétlen hittel és bizalommal bátran tekintenek a jövőbe. Schleiermacher német teológus 1807-ben a napóleoni háborúk válságos időszakában arra figyelmezteti népét, hogy „A jövőtol, hozzon bármit, nem kell félnünk, ha Istentől nincs okunk félni. De ha Istenünk előtt tiszta lelkiismerettel nem tudunk megállani, akkor félnünk kell mindentől, még a legnagyobb boldogságtól, a legnagyobb szerencsétől is.”

Ez így igaz. Ha lelkiismeretünk úgy érzi, hogy Istennel járunk, az Ő akaratára szerint élünk, akkor a holnaptól, tartogasson bármit is, nem kell félnünk, mert Isten velünk van. S az apostol bizonyosságával kiáltjuk a jövőnek: „Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?” (Róm 8,31).

1997 nem múlt el hiába. Nehézségeink ellenére egyházunk lelki élete mélyült, anyagi és szellemi értékekben gyarapodott. Hálával gondolunk híveinkre és belső embereinkre, akik hozzáállásukkal bizonyosságot tettek hithűségükrol és egyházszeretetükröl.

Az Újév nemcsak számvetést jelent, de feladatvállalást is a jövőre. Egyházunk jellegéből, de hivatásából is következik, hogy még szívósabban kell küzdenünk alapvető emberi jogainkért, népünk nemzeti-közösségi jogainak biztosításáért, elvett egyházi javaink visszaadásáért és a felekezeti oktatás helyreállításáért.

Egyházunk belső megújulásának folytatása érdekében erőteljes belmissziói munkát kell kifejtenuk az istentiszteleti minőségibb szolgálat, a hívek fokozottabb lelkigondozása, a valláserkölcsi nevelés és az iskolai vallásoktatás hatékonyabb végzése által. Ennek érdekében támogatnunk kell egyleteink közösséget erősítő munkáját: megfelelő tan- és kézikönyvekkel, vallásos irodalommal kielégítenuk sok évtizedes szükségleteinket a nyomdánk kínálta lehetőség kihasználásával. Folytatnunk kell épülő templomaink támogatását, a meglevő templomok, lelkészi lakások és más egyházi épületek jó karbantartását, egyszóval őseinktől örökölt anyagi javaink megőrzését és gyarapítását, de lelki-szellemi adottságaink gazdagítását is a gyakorlati és tudományos továbbképzés fokozásával. Végül erősítenuk kell jelenlétünket az országban és testvéregházaink nemzetközi közösségében úgyis mint vallás, úgyis mint egyház. A kialakuló élet nyújtotta lehetőségekkel jobban kell él-nünk.

Az új esztendő nem lesz könnyű, újabb célokat és feladatokat hoz, egyre magasabbra állítja a mércét emberségben, kötelességben, szolgálatban. Odaadó hitre, becsületes munkára, közös erőfeszítésre és áldozatkészségre lesz szükségünk.

Az új évet Isten nevében kezdjük. Reá bízuk magunkat. Azért imádkozunk, hogy áldása, szeretete és békessége áradjon ki egyházunkra, híveinkre és egész népünkre. Gondviselése örködjön otthonaink és templomaink felett.

Ilyen gondolatok és érzések között kívánok gyülekezeteinknek, lelkészeinknek, gondnokainknak és híveinknek, valamint minden jóakarátú embernek áldott és békés új esztendőt.

Kolozsvár, 1998. január 1.

Atyafiságos üdvözléttel és főpásztori szeretettel:

Dr. Szabó Árpád
püspök

Tanulmányok

Dr. GELLÉRD IMRE

AZ UNITARIZMUS MEGMARADÁSÁNAK ÉS VÉDELMENEK ELVEI ENYEDI GYÖRGY PRÉDIKÁCIÓIBAN*

Enyedi György élete a tizenhatodik századra esik, mégis elűt a századtól. A századvégen ugyanis új történelmi helyzet és ennek megfelelően új igények lépnek fel.

Dávid Ferencék a protestáns dogmatizmus ellen harcolnak. Most új elenség támad: a katolicizmus. A kálvinizmus bármennyire agresszív, elfogult és türelmetlen is volt, mégis mint protestáns irányzat elismerte és kifejezésre engedte jutni az ember szellemi jogait. Az ellenreformáció ezzel szemben a maga jellegzetes totalitarizmusával lép fel, s nem a szellem, hanem a hatalom eszközeivel harcol. A szószerk feladata ezentúl nem az igazságnak a dialektika eszközeivel történő kutatása és terjesztése, hanem annak *megtartása és védelme új eszközökkel: a passzív ellenállás fegyvereivel.*

A Báthoriak uralma alatt a sok háború és belviszály, valamint a török és tatár szakadatlan pusztításai az országot leszegényítették. Ennek következménye lett az ország erkölcsi leromlása, mely állapot a lelkészt új feladatok elé állítja. *A teologizálás helyett előtérbe lép a moralizálás,* és a prédikáció-irodalomunk ezt az irányzatát a XIX. századig meg is tartja

Összefüggően mindezekkel még egy új feladat kínálkozik a prédikátor számára: megtartani a híveket a tiszta jézusi hitben, megerősíteni őket a mostoha viszonyok között vallásuk fenntartásáért folytatott küzdelmeikben. A lelkészen a szószerken már nem a tudós, hanem a pásztor és a próféta szólalnak meg. A pásztor feladata a nyáját megtartani, a prófétáé ostorozni azt, mivelhogy „sok bűnöknek miatta látogat meg minket az mostani időkben az Úr. Térjete meg, hogy az Úristen vessen véget szenvedéseinknek.”

Enyedi prédikációi

Tízéves papsága alatt háromszáznál több beszédet írt. Ezek közül nyomtatásban csak egy jelenhetett meg: a Hunyadi felett tartott halotti orációja. Enyedi beszédeit tanítványai másolták és adták kézről-kézre. Uzoni Fosztó és Kénosi Tózsér megemlíti, hogy Enyedi prédikációi elterjedtek egész Erdélyben. A jelen dolgozatban elemzett beszédek a *Sárospataki gyűjteményben*

* Elhangzott Kolozsváron, az Enyedi György Konferencián, dr. Gellérd Judit felolvasásában.